

Gioachino Antonio Rossini (1792.-1868.)

Talijanski je skladatelj, sin svirača i pjevačice, koji je rano upoznao talijanski operni život tadašnjega vremena. S roditeljima obilazi provincijska kazališta u kojima je otac svirao rog i trublju, a majka pjevala. U djetinjstvu je bio poznati mali virtuoz, pomažući u sviranju instrumenata u kazalištu. Sustavni glazbeni studij započinje u Bologni kod tada znamenitoga majstora Padre Mattea, a mnogo je i sâm radio u proučavanju djela Wolfganga A. Mozarta, Franza J. Haydna i drugih skladatelja. Konzervatorij napušta 1810. godine u želji da slobodno stvara i postane operni skladatelj, a u javnosti kao skladatelj nastupa već sa petnaest godina. Strano mu je svako školsko i ukalupljeno shvaćanje glazbe. Slobodnim shvaćanjem tradicije, unio je novi glazbeni izraz u talijansku operu. Pisao je mnogo i brzo s legendarnom stvaralačkom lakoćom, pa mu je za neke opere trebalo tek trinaest do dvadeset dana, kada je upotrebljavao i dijelove ranijih opera.

Već u samom djetinjstvu kod Rossinija su se očitovale dobre i loše osobine, koje su ga u kasnijem životu i okarakterizirale. Imao je veliki glazbeni talent i neshvatljivu lijenost. U vezi s tim vezana je i jedna zgoda iz njegova života. Dok je po svom starom običaju komponirao u krevetu, na pod mu padne jedan skoro sasvim ispisan notni list. Da se ne bi morao saginjati, Rossini je radije napisao novu ariju. O njemu se priča da se još u mladosti opirao da bilo što drugo uči osim onoga što mu je bilo potrebno da bi mogao komponirati opere.

U napuljskom kazalištu 1815. godine izvedena je njegova opera «San Carlo», a godinu dana kasnije i komična opera *Barbieri di Siviglia*, koju sklada u dvadesetak dana, a odražava Rossinijev umjetnički temperament, životnu duhovitost, vitalnost i optimizam. Njegova opera *Le Siege de Corinthe* pripada herojsko-povijesnom tipu opera s temom borbe za neovisnost i slobodu. *Zelmira* je izvedena u Beču gdje je Rossini 1822. gostovao s talijanskom opernom družinom i svojom ženom, pjevačicom Isabellom Colbran, glavnom izvoditeljicom svih njegovih opera. U Beču se Rossinijev uspjeh pretvorio u veliko slavlje. Navodno mu je i Ludwig van Beethoven tom prilikom rekao da samo i dalje piše opere poput *Seviljskoga brijača*. Kad je Gaetano Donizatti prvi put čuo Rossinijeva *Seviljskoga brijača*, uzviknuo je: - *Ne vjerujem da je to Rossini napisao. To je prepisao od bogova na Olimpu!*

Portugalskom kralju bio je predstavljen Rossini kao autor opere *Seviljski brijač*. Kralj, koji je svirao violončelo, htio je svakako da ga Rossini čuje kako izvodi neku kompoziciju. Kad je odsvirao, upita: - *Kako vam se čini? – Čini mi se – odgovori posprdno Rossini – da za jednoga kralja nije nipošto loše. Ionako za ono što rade kraljevi, ne moraju nikome polagati račune.* Rossini je govorio da se pjevači dijele u tri kategorije: - *Najprije treba spomenuti one koji imaju glas, ali ne znaju pjevati; na drugom su oni koji znaju pjevati, ali nemaju glasa, a zatim dolaze na red oni koji niti imaju glasa niti znaju pjevati. – A gdje su onda oni koji imaju glasa i znaju pjevati? – upita ga prijatelj. – Ah, dragi moj, - reče Rossini – ti postoje samo u mašti skladatelja.* Poslije kraćega boravka u Londonu, godine 1824. Rossini odlazi u Pariz, gdje postaje direktor talijanskoga kazališta. U djelima koja su tada nastala ističe važnost oslobodilačkih ustanaka i potrebe borbe protiv tiranije u tadašnjemu svijetu.

Nakon što je u trideset sedmoj godini života 1829. Rossini skladao operu *Guillaume Tell*, koja je snažno utjecala na europsku opernu glazbu u posljednjih četrdeset godina života, više nije skladao nijednu operu, vjerojatno iscrpljen prevelikom napetošću brzoga i intenzivnoga stvaranja te zamornim načinom života. Povlači se iz kazališnoga svijeta, povremenim komponiranjem klavirskih djela i vokalnih kompozicija, među kojima i *Stabat Mater*. iz 1832. godine. U vezi s tim izjavio je: - *Prije su melodije tražile mene, a sada bih ja sâm morao poći za njima u lov, za što baš nimalo više nisam raspoložen.* Od

1836. do 1855. godine Rossini živi u Bologni, a do smrti u Firenci gdje se sasvim posvetio kulinarskim vještinama. Njegovi specijaliteti i danas su na jelovnicima najboljih svjetskih restorana. Na pitanje jednoga suvremenika, zbog čega više ne sklada nego samo kuha, Rossini je odgovorio: - *Pokoljenjima se možda neće sviđati moja opera, ali sam siguran da će se moji specijaliteti mnogima sviđati. U povijest se moram smjestiti, pa makar i s kuhačom u ruci!* Jednom zgodom je rekao: - *Kad sam pisao svoga «Brijača», miješao sam note jednako kao što pri kuhanju miješam začine. Na koncu ispada da je i kuhinja umjetnost, samo to mnogi umjetnici ne znaju.*

Slovio je kao najpopularniji glazbenik svojega vremena, a njegova je glazba osvajala i najistaknutije predstavnike tadašnjega kulturnoga života kao G. W. Friedricha Hegela, Arthura Shopenhauera ili Richarda Wagnera.

To je znao postići svojom duhovitošću, smislom za šalu i humor. Njegova kuća u Parizu bila je stjecište umjetničkih krugova i onda kada Rossini više nije bio u središtu glazbenih zbivanja.

Španjolski kralj Ferdinand II. pokušao je i komponirati, pa je jednom zgodom zamolio Rossinija da ga pouči u harmoniji. Nedugo zatim kralj pošalje svoj rad na uvid skladatelju, zahtijevajući da mu dade svoj najstroži sud. Uočivši mnogo grješaka i nespretnosti, Rossini mu odgovori: - *Veličanstvo, komponirano je kraljevski.*

Talijansku operu Rossini je obogatio novim izražajnim sredstvima i originalnim glazbenim govorom u arijama, recitativima, glasovima, harmonijama kao i uporabi orkestrara. Uvelike je utjecao na suvremenike poput Vincenza Bellinija, Gaetana Donizettija. Giuseppea Verdija, kao i na cjelokupnu talijansku i francusku operu.

Na nekom plesu Rossini je dugo vremena morao podnositi, svakojake glupe razgovore domaćina. Iznerviran, htjede napustiti ples, kad mu domaćin opet pride s upitom: - *Je li istina da fosfor djeluje na inteligenciju i ako se jede riba da to obnavlja i pomlađuje mozak?* – *Istina je?* – odgovori Rossini. – *A što biste mi preporučili?* – nastavi s upitima nametljivac. – *Da pojedete jednoga kita* – zaključio glazbenik i ode. Nekom drugom zgodom se u prisustvu Rossinija govorilo o simfonijskoj glazbi, koju je pisala gospođa Grandval, koja je u to doba bila vrlo cijenjena. Neki su sumnjali u skladateljčino

autorstvo, pa upitali Rossinija za mišljenje: - *Gospodo i gospode!* – odgovori Rossini. – *Ženska djela su kao i djeca... Nikad se ne zna tko im je otac.*

Jedan vrlo loš glazbenik, ali zato vrlo okretan u govoru i brbljav, uspio je dobiti *Viteški križ*, što je tada bilo visoko odlikovanje. Susrevši Rossinija s kojim je bio dobar prijatelj reče: - *Zdravo, kolega!* Rossini s ciničnim smiješkom odgovori: - *Što, da nisam i ja odlikovan?* Pošto je poslušao jedno djelo francuskoga skladatelja Hectora Berlioza,

Rossini je ovako izrazio svoje mišljenje o mladom, kasnije slavnom kompozitoru: - *Grjehota je, i to velika, što ovaj, doista, vrijedan mladić ne poznaje glazbu. Kad bi je znao, uistinu bi mogao napisati najlošiju!* Aludirajući na to da je glazba Gaetana Donizettija iz opere „Wilhelm Tell“ vrlo slična njegovoj, Rossini nakon praizvedbe reče: - *Izvrсна opera! Prvi i treći čin sam ja uglazbio. Čudno mi je samo kako to prije nisam znao.*

Nešto prije smrti, Rossini je izjavio: - *Pomisao da ćemo umrijeti, zaista je strašna. Ali, samo smrt, baš kao i naše praznovjerje vezano uz nju, mislim da ne postoji. Život je vječan!* Dobar dio svoga života, proveo je kuhajući. Pripovijeda se da je i na času smrti skladatelj i kulinar Rossini upitao ispovjednika: - *Oče, mislite li da je „gore“ dobra kuhinja?*